

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru

**TEMELJNE INSTITUCIJE
ZA RAZVOJ
PODUZETNIŠTVA U BiH**

mr.sc. Jozo Bejić, predavač

Studenj, 2014. god.

OPĆENITO O INSTITUCIJAMA

Institucije za razvoj poduzetništva mogu biti:

- + Institucije koje osniva država, te imaju karakter državnih ili javnih službi,
- + Institucije koje osnivaju pojedinci ili skupine, te imaju karakter privatnih profitnih ili neprofitnih organizacija.

PODUZETNIŠTVO I MSP U BiH

su oslonac obnove i razvoja velikih korporacija, a s druge strane u mikroekonomiji, predstavljaju generator promjena u ekonomiji jednog lokaliteta, jer su najpogodniji oblik organiziranja gospodarskog života iz razloga što:

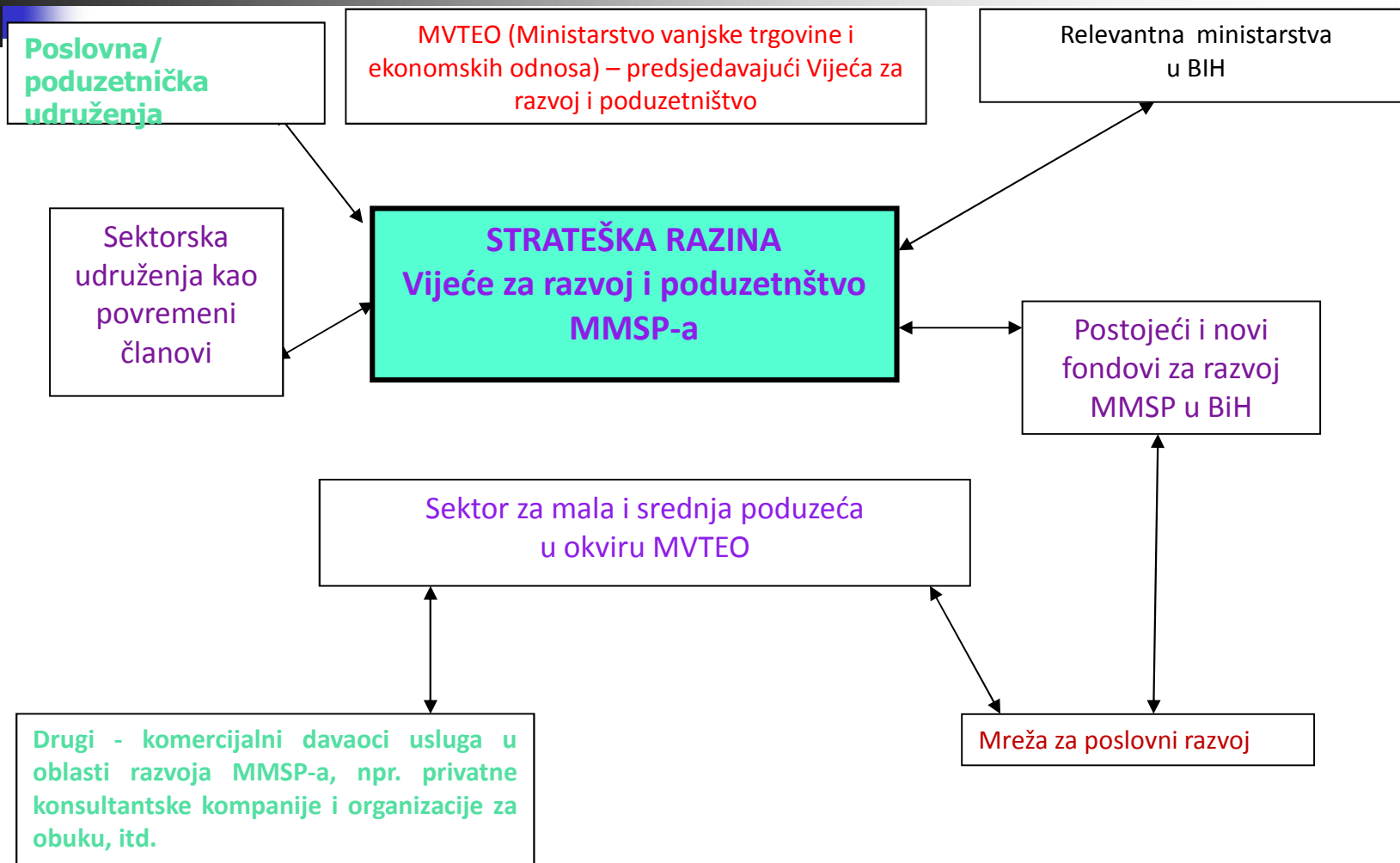
- ✦ povećavaju mobilnost tržišta radne snage,
- ✦ povećavaju zaposlenost i izvoz,
- ✦ utječu na smanjenje platnog deficita i na ravnomjerniji regionalni razvoj,
- ✦ jačaju materijalnu osnovu za obrazovanje, zdravstvenu i druge društvene djelatnosti, itd.
- ✦ pružaju mogućnost veće i diverzificirane proizvodnje i usluga,

INSTITUCIJE ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA U BiH

+ Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

- + Zakon o ministarstvima i drugim organima u upravi BiH definira nadležnosti Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa:**
 - Priprema i izrada makroekonomskih odnosno strateških dokumenata iz oblasti ekonomskih odnosa;
 - Konkurencija;
 - Poslovno okruženje, jedinstven ekonomski prostor i
 - Razvoj i promocija poduzetništva.
- + U skladu s nadležnostima ministarstva unutar organizacijske sheme postoji sektor za razvoj poduzetništva (odjel za promociju i razvoj poduzetništva).**

SAŽETAK SADAŠNJE SITUACIJE U BiH

STRATEŠKI DOKUMENT RELEVANTNI ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA U BiH

- ✚ Akt o malom biznisu “Small Business Act”
- ✚ Strategije razvoja malih i srednjih poduzeća u Bosni i Hercegovini 2009.-2011.
- ✚ Projekt Razvoja malog i srednjeg poduzetništva u Federaciji BiH 2009.-2018.
- ✚ Strategija razvoja malih srednjih poduzeća i poduzetništva RS 2011-2013.
- ✚ Strategija razvoja BiH za period 2010.-2014.
- ✚ Strategija razvoja Federacije BiH za period 2010.-2020.

GLAVNE STRATEGIJSKE MJERE I AKTIVNOSTI U RAZVOJU PODUZETNIŠTVA MSP U BiH

- ✦ Potpora razvoju MSP i poduzetništva u sektoru proizvodnje i usluga
- ✦ Institucionalna potpora MSP (formiranje zona, inkubatora, tehnoloških parkova poslovnih centara i sl.)
- ✦ Uklanjanje prepreka za rast i razvoj MSP
- ✦ Jačanje javnog sektora MSP (bitne infrastrukture za MSP)
- ✦ Osiguranje finansijskih izvora za sektor MSP
- ✦ Nova znanja i vještine (edukacija i obuka poduzetnika)
- ✦ Promocija izvoza za MSP
- ✦ Učinak MSP na domaćem tržištu i BND
- ✦ Pripremanje sektora MSP za digitalno doba (elektronsko poslovanje)
- ✦ Prihvatanje novih znanja vezanih za oblike komunikacije s okruženjem
- ✦ Smanjenje negativnog učinka "sive" ekonomije
- ✦ Analiza učinka sektora MSP u ukupnom gospodarstvu
- ✦ Podizanje javne svijesti i očekivani efekti
- ✦ Konkurentnost

STANJE NA DRŽAVNOJ RAZINI ZA POTICAJE PODUZETNIŠTVU U BiH

- + Trenutno u BiH na državnoj razini ne postoji program poticaja MSP i poduzetništvu, što je posljedica nerazvijene strukture za podršku poduzetništvu na državnoj razini.
- + Još uvijek nije uspostavljena Agencija za razvoj MSP niti Fond za financiranje razvoja MSP, putem kojeg bi se povlačila i distribuirala sredstva iz europskih fondova za ovaj sektor.
- + Razvoj infrastrukture na državnoj razini za podršku malim i srednjim poduzećima je jedan od preduvjeta za ispunjavanje uvjeta za pristup Europskoj uniji i preporuka EU Akta o malim biznisima.
- + Neophodno započeti aktivan dijalog na državnoj razini za postizanje konsenzusa o uspostavljanju ovih institucija, njihovoj ulozi, ovlaštenjima i strukturi te položaju u odnosu na agencije na entitetskoj razini.

U REPUBLICI SRPSKOJ (MINISTARSTVO INDUSTRIJE, ENERGETIKE I RUDARSTVA, SEKTOR ZA PODUZETNIŠTVO :

- ✦ Zanatstvo i razvoj privatnog poduzetništva;
 - ✦ Izrada srednjoročnih i dugoročnih planova razvoja;
 - ✦ Izrada strategije razvoja malih i srednjih poduzeća;
 - ✦ Izrada strategije razvoja zanatsko-poduzetničke djelatnosti.
-
- ✦ Ovakav institucionalni okvir nosi sa sobom probleme u pogledu:
 - Načina rada i međusobnog informiranja;
 - Koherentnosti formuliranih politika i usvojenih strategija razvoja;
 - Odgovornosti za izvršenje postavljenih ciljeva;
 - Nadležnosti institucija po vertikali i horizontali;
 - Ekonomičnosti rada administrativnog podsustava

ODJEL ZA GOSPODARSKI RAZVOJ, SPORT I KULTURU

Odjel izvršava zakone i druge propise koji se primjenjuju na teritoriji Distrikta Brčko, prati stanje i predlaže mjere, rješava u upravnim stvarima, priprema i predlaže propise i obavlja druge poslove određene zakonom, a koji se odnose na:

- ✦ statistiku i analizu, strateško planiranje i regionalnu suradnju,
- ✦ poslovne inicijative i usluge, marketing i odnose s javnošću i mjere za unaprjeđivanje investicija,
- ✦ kazališta, galerije, kulturna udruženja, manifestacije i knjižnicu,
- ✦ sport i turizam,
- ✦ i druge poslove iz nadležnosti Odjela određene zakonom i drugim propisima.

FEDERACIJA BIH (FEDERALNO MINISTARSTVO RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA)

Djelokrug rada obuhvaća upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonima koji se odnose na nadležnosti FBiH u oblastima:

- ✦ Poticanje razvoja, poduzetništva i obrta;
- ✦ Potpore za primjenu inovacija i uvođenje suvremenih tehnologija iz poduzetništva i obrta;
- ✦ Povećanje udjela poduzetništva;
- ✦ Organizovanje institucija za poduzetništvo i stvaranje poduzetničke infrastrukture;
- ✦ Osposobljavanje poduzetnika i obrtnika kroz redovito dopunsko obrazovanje i drugi poslovi utvrđeni zakonom.

ZAKONSKA REGULATIVA ZA OBRT

Obrt, u smislu ovog zakona, jest samostalno i trajno obavljanja dopuštenih i registriranih gospodarskih djelatnosti u osnovnom, dopunskom ili dodatnom zanimanju od fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Srodne djelatnosti (djelatnosti koje obavljaju fizičke osobe po pravilima obrta i koji se smatraju obrtom);

Dopuštena djelatnost – djelatnost koja nije zakonom zabranjena i koja je regulirana posebnim zakonom;

Zakon o obrt i srodnim djelatnostima FBiH (Sl. N. 35/09 i 42/11);

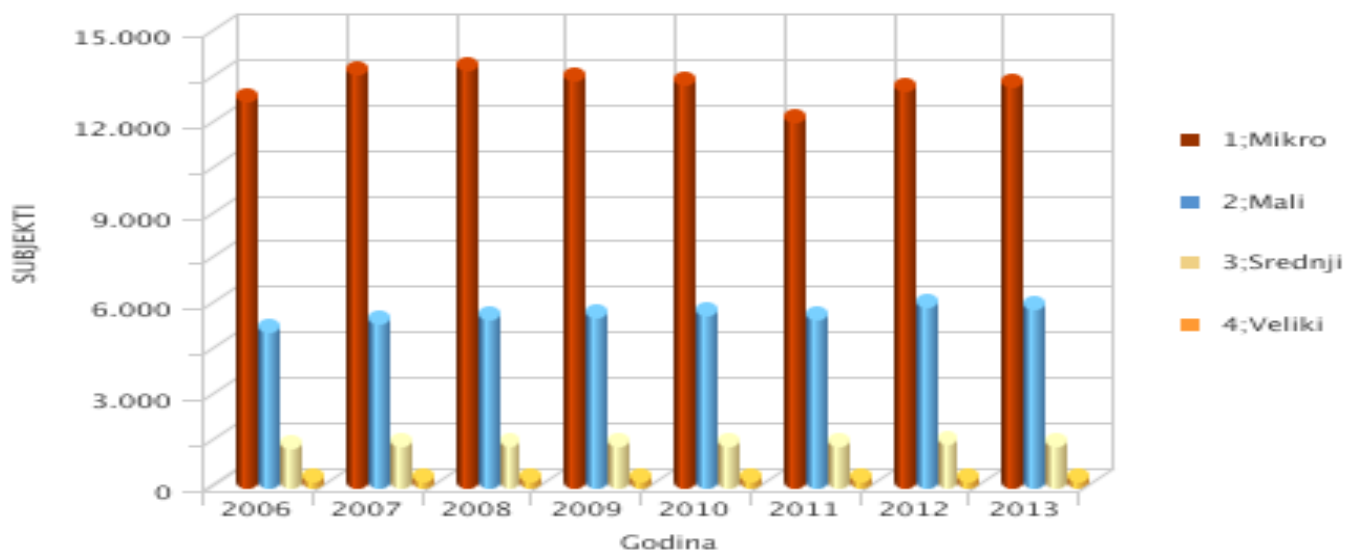
- ✦ Uredbu o načinu izdavanja saglasnosti za obavljanje posebnog obrta („Sl. nov. F BiH“, broj: 47/09.;66/09.;62/10.;38/10.);(četiri uredbe).
- ✦ Pravilnik o sadržaju i obliku obrtnice, i sadržaju i obliku saglasnosti za obavljanje posebnog obrta i sadržaju i obliku odobrenja za obavljanje srodne djelatnosti („Sl. nov. F BiH“, broj 41/09.;41709.;47/09.;54/09.;61/09.;73/09.;52/09.;73/11.);(trinaest pravilnika).
- ✦ Rješenje o cijeni polaganja majstorskog ispita („Sl. Nov. F BiH“, broj: 16/07.).

ZAKONSKA REGULATIVA ZA MSP

Malo gospodarstvo čine subjekti malog gospodarstva, fizičke i pravne osobe, koje trenutno obavljaju zakonom dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dohotka odnosno dobiti, uključujući i samozapošljavanje i obiteljske poslove povezane s obrtom i drugim djelatnostima, registrirani kod nadležnog organa bez obzira na oblik organizacije i koji su samostalni u poslovanju, upošljavaju godišnje manje od 250 osoba i ostvaruju godišnji promet do 40 miliona KM i /ili čija godišnja bilanca stanja neprelazi 30 miliona KM.

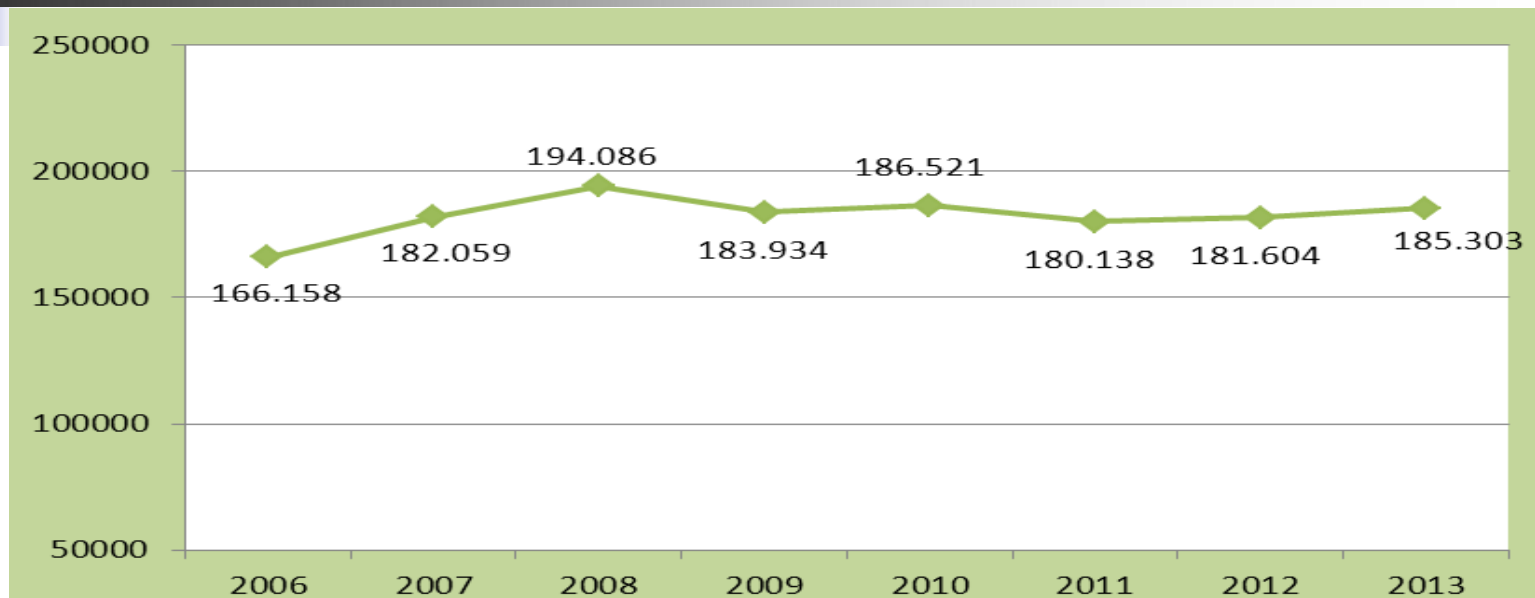
- ✦ Zakon o poticaju malog gospodarstva u FBiH (Sl. N. 19/06 i 25/09)
- ✦ Pravilnik o postupcima u provedbi programa razvoja malog gospodarstva („Službene novine Federacije BiH“ broj 50/13, 55/13 i 86/13)
- ✦ Zakon o radu u F BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 43/99, 32/00 i 29/03)
- ✦ U proceduri je Zakon o privrednim društvima u formi Nacrta (hitni postupak)

BROJ MSP U FEDERACIJI BIH ZA PERIOD 2006.-2013. GODINE

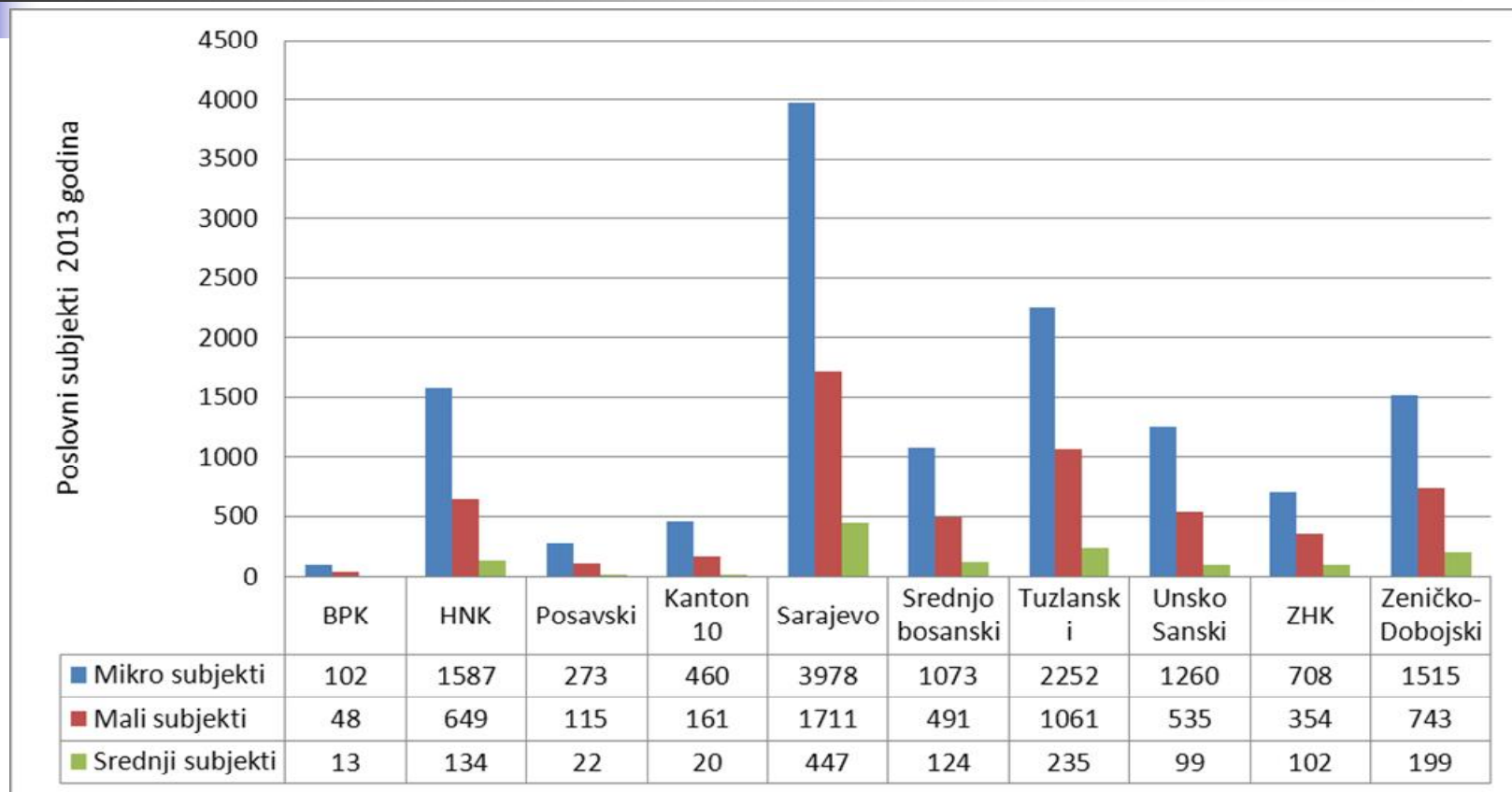
Godina	SUBJEKTI				SUBJEKTI Total
	Mikro	Mali	Srednji	Veliki	
2006	12753	5143	1335	212	19443
2007	13606	5408	1364	208	20586
2008	13769	5552	1377	213	20911
2009	13429	5621	1379	208	20637
2010	13263	5667	1391	209	20513
2011	12065	5568	1377	204	19169
2012	13081	5985	1412	219	20374
2013	13208	5868	1395	205	20676

BROJ UPOSLENIH U MSP U FEDERACIJI BIH ZA PERIOD 2004.-2013. GODINE

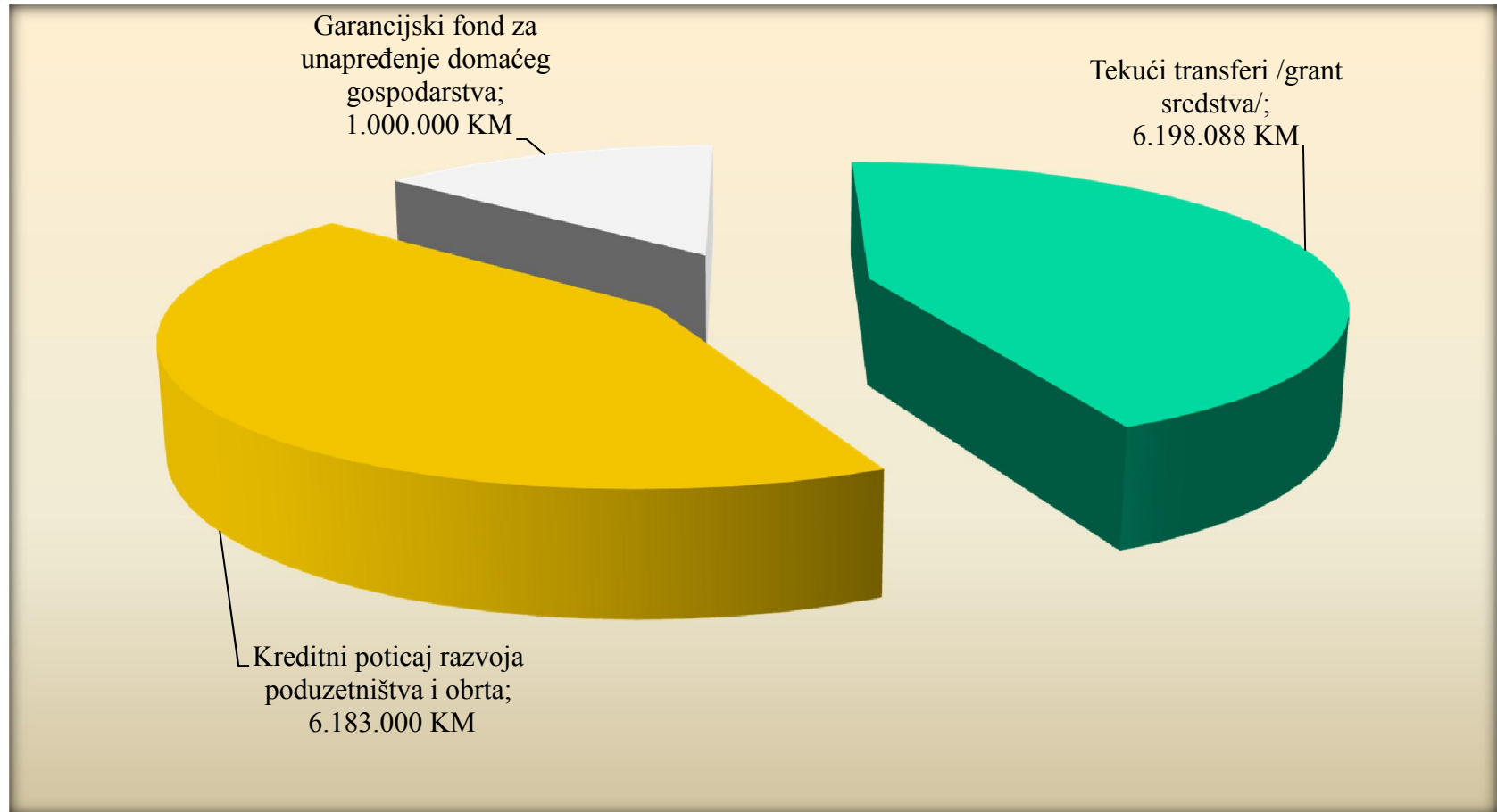

Godina	Broj zaposlenih				Broj zaposlenih Total
	Mikro	Mali	Srednji	Veliki	
2006	38055	57288	67803	113103	276249
2007	39246	63259	76153	118075	296733
2008	38224	71444	80652	123533	313853
2009	33477	66122	80634	122675	302908
2010	31310	64972	81652	126818	304752
2011	31282	63720	80806	122855	298663
2012	34036	64458	78485	117481	294460
2013	35544	65013	79421	114764	294742

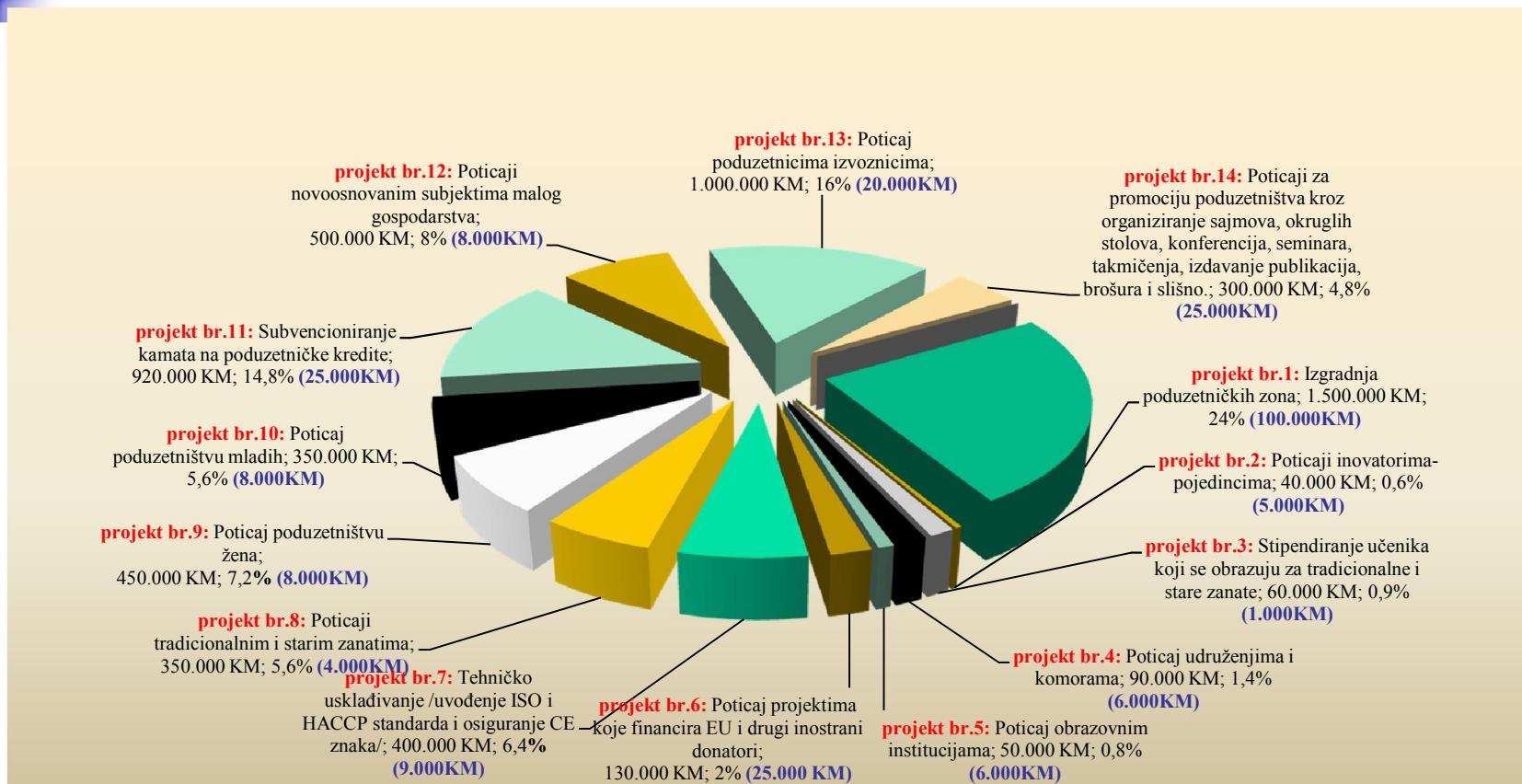
PRIKAZ BROJA POSLOVNIH SUBJEKATA PO ŽUPANIJAMA U 2013. GODINI

RASPORED UKUPNO PLANIRANIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA POTICAJ U 2014. GOD.

PRIJEDLOG RASPOREDA POTICAJNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA/ GRANT ZA MSP PO PROJEKTIMA U F BiH ZA 2014. GOD.

ZAKLJUČNO RAZMATRANJE

- ✦ Stvoriti bolju povezanosti svih politika za MSP na relaciji: država, entiteti, županije/kantone i općine;
- ✦ Harmonizacija svih strategija razvoja MSP u skladu s regionalnim i gospodarskim uvjetima oko kojih će se okupiti sve nacionalne snage;
- ✦ Ostvariti bolju suradnju državnih institucija za MSP i sveučilišta koja se bave tom problematikom;
- ✦ Neophodno je povećanje investicija iz proračuna i entitetskih razvojnih banaka za financiranje razvoja i doprinosa povećanja gospodarskih aktivnosti za ukupan ekonomski rast;
- ✦ Naprвити harmonizacije i koordinacije procesa budžetiranja između različitih razina vlasti, kako bi se postigla veća efektivnost utrošenih sredstava za razvoj;
- ✦ Otpočeti uvođenje programskog budžetiranja, čime bi se lakše pratila koordinacija poticaja između različitih razina vlasti i postigao veći sinergetski efekt na razvoj.

HVALA NA POZORNOSTI

email: jozo.bejic@gmail.com

tel: 063-896-599